

УДК 616-035.1:616.36+616.3

Лікування пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату та супутньою патологією печінки

У клінічній практиці досить частими є випадки, коли пацієнт із захворюванням опорно-рухового апарату має супутню патологію печінки. Як відомо, більшість ліків, зокрема нестероїдні протизапальні препарати (НПЗП), метаболізуються в печінці. Тож як купірувати запалення та біль за мінімального впливу на печінку?

В Україні хронічний гепатит та інші хвороби печінки займають 5% у загальній структурі захворювань органів травлення (рис. 1) (Степанов Ю.М., 2014). Можливо, цифра здається незначною, але у масштабах країни це — велика кількість пацієнтів. Крім того, за міжнародними даними вивчення споживчих ринків, Україна входить у топ-10 найбільш питущих країн світу, посідаючи 7-ме місце. Водночас відомо, що вживання зокрема алкоголю належить до факторів ризику токсичного ураження печінки.

Наскільки шкідливі НПЗП для печінки?

Найчастіше НПЗП-індукована гепатопатія розвивається при тривалому застосуванні НПЗП у високих дозах у пацієнтів із супутніми захворюваннями гепатобілярної системи, а також при комбінованому прийомі цих лікарських засобів із іншими гепатотоксичними препаратами. Розвиток НПЗП-індукованої гепатопатії при прийомі препаратів у терапевтичних дозах найчастіше можливий у тому разі, якщо впливають додаткові фактори (таблиця) (Курятя А.В. и соавт., 2014). Ці фактори призводять до порушення елімінації НПЗП або зниження активності ферментативних систем гепатоцитів, що відповідають за їх біотрансформацію.

Незважаючи на те що відносний ризик клінічно значущого ураження печінки внаслідок застосування НПЗП невисокий, у 8–27 зі 100 тис. пацієнтів на рік його наслідки стають найсерйознішими: фульмінантна печінкова недостатність, гепаторенальний синдром.

Профілактика гепатотоксичних ускладнень ґрунтується на врахуванні чинників ризику, регулярному контролі біохімічних показників крові та застосуванні безпечних НПЗП. Одним із таких препаратів є мелоксикам (Моваліс®). За даними метааналізу рандо-

мізованих контрольованих досліджень, підвищення рівня амінотрансфераз у крові в ≥ 3 рази виявлено при застосуванні як стандартних, так і селективних інгібіторів циклооксигенази-2. При застосуванні препарату Моваліс® гепатотоксичність найменш виражена серед інших НПЗП — як неселективних, так і високоселективних (рис. 2) (Rostom A. et al., 2005).

Безумовно, захворювання печінки обмежують можливості будь-якої фармакотерапії, не тільки НПЗП. З цим необхідно ра-

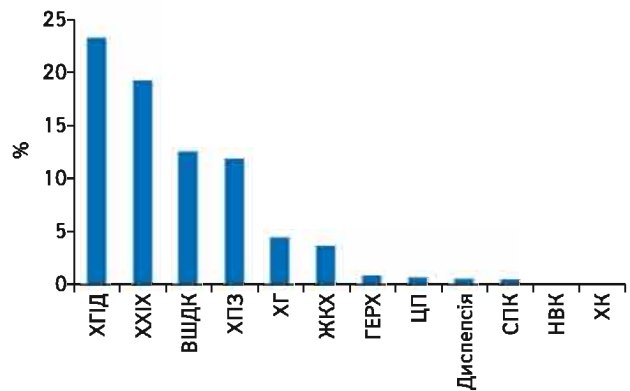

Рис. 1. Структура захворювань органів травлення в Україні у 2013 р. (%) ХГПД – хронічний гастрит і дуоденіт; ХХХХ – хронічний холецистит і холангіт; ВШДК – виразка шлунка та дванадцятипалої кишки; ХПЗ – хвороба підшлункової залози; ХГ – хронічний гепатит; ЖКХ – жовчнокам'яна хвороба; ГЕРХ – гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба; ЦП – цироз печінки; СПК – синдром подразненого кишечника; НВК – неспецифічний виразковий коліт; ХК – хвороба Крона.

Таблиця. Фактори, що спричиняють розвиток НПЗП-гепатопатії

Фактор	
ендогенний	екзогенний
Генетична схильність	Супутня гепатотоксична терапія
Хронічні захворювання гепатобілярної системи	Ентеропатія
Метаболічні порушення	Алкоголь

МОВАЛІС®
МЕЛОКСИКАМ

Моваліс® 15 мг/1,5 мл розчин для ін'єкцій
5 ампул по 1,5 мл

Моваліс® таблетки 7,5 мг

Boehringer Ingelheim

ЖИТТЯ У РУСІ

Мелоксикам є лікарським засобом, який застосовують для лікування болювального синдрому. Мелоксикам належить до селективних інгібіторів циклооксигенази-2. Мелоксикам не впливає на агрегацію тромбоцитів. Мелоксикам не впливає на функції нирок. Мелоксикам не впливає на функції печінки. Мелоксикам не впливає на функції серця. Мелоксикам не впливає на функції шлунка. Мелоксикам не впливає на функції кишечника. Мелоксикам не впливає на функції сечового міхура. Мелоксикам не впливає на функції статевих органів. Мелоксикам не впливає на функції молочних залоз. Мелоксикам не впливає на функції щитоподібної залози. Мелоксикам не впливає на функції надниркових залоз. Мелоксикам не впливає на функції підшлункової залози. Мелоксикам не впливає на функції слинних залоз. Мелоксикам не впливає на функції шкіри. Мелоксикам не впливає на функції очей. Мелоксикам не впливає на функції вух. Мелоксикам не впливає на функції носа. Мелоксикам не впливає на функції глотки. Мелоксикам не впливає на функції гортані. Мелоксикам не впливає на функції трахеї. Мелоксикам не впливає на функції бронхів. Мелоксикам не впливає на функції легень. Мелоксикам не впливає на функції серця. Мелоксикам не впливає на функції судин. Мелоксикам не впливає на функції крові. Мелоксикам не впливає на функції імунної системи. Мелоксикам не впливає на функції нервової системи. Мелоксикам не впливає на функції психіки. Мелоксикам не впливає на функції поведінки. Мелоксикам не впливає на функції життєвості. Мелоксикам не впливає на функції смертності. Мелоксикам не впливає на функції народності. Мелоксикам не впливає на функції культури. Мелоксикам не впливає на функції цивілізації. Мелоксикам не впливає на функції людства. Мелоксикам не впливає на функції всього світу.

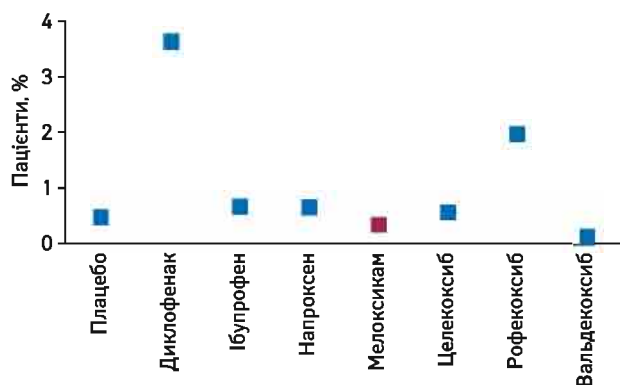

Рис. 2. Пацієнти із підвищенням рівня амінотрансфераз вище верхньої межі норми у 3 рази

хуватися і не створювати зайвого навантаження на гепатобіліарну систему. Моваліс® завдяки високому профілю безпеки та ефективності є хорошим вибором для лікування пацієнтів із хворобами опорно-рухового апарату за наявності супутньої патології печінки. Він має три шляхи метаболізму, низький ризик міжлікарських взаємодій і спричиняє гепатотоксичність рідше, ніж інші НПЗП.

Список використаної літератури

- Курятя А.В., Лысунец Т.К., Зайченко А.В., Черкасова А.В. (2014) Боль и проблема безопасности НПВС. Герда, Днепропетровск, 87 с.
- Степанов Ю.М. (2014) Хвороби органів травлення та гастроентерологічна допомога населенню України: здобутки, проблеми та шляхи їх вирішення. Здоров'я України (http://health-ua.com/pics/pdf/ZU_2014_Gastro_3/10-11.pdf).
- Rostom A., Goldkind L., Laine L. (2005) Nonsteroidal anti-inflammatory drugs and hepatic toxicity: a systematic review of randomized controlled trials in arthritis patients. Clin. Gastroenterol. Hepatol., 3(5): 489–498.

ТЕСТОВІ ЗАПИТАННЯ

(один або декілька правильних варіантів відповіді на кожне запитання)

1. Основним органом, в якому відбувається метаболізм лікарських засобів, є:

- нирки
- кишечник
- печінка

2. НПЗП-індукована гепатопатія найчастіше розвивається:

- при навіть короткочасному застосуванні НПЗП у високих дозах
- при тривалому застосуванні НПЗП у високих дозах
- при тривалому застосуванні НПЗП незалежно від дози
- у пацієнтів із супутніми захворюваннями гепатобіліарної системи
- при комбінованому прийомі НПЗП із іншими гепатотоксичними препаратами
- при застосуванні НПЗП у терапевтичних дозах за наявності впливу додаткових факторів

3. Які фактори можуть спричинити розвиток НПЗП-гепатопатії?

- генетична схильність
- хронічні захворювання гепатобіліарної системи
- метаболічні порушення
- супутня гепатотоксична терапія
- ентеропатія
- вживання алкоголю
- усі вищезазначені

4. Відносний ризик клінічно значущого ураження печінки внаслідок застосування НПЗП:

- відсутній
- невисокий
- високий
- досить високий
- дуже високий

5. Чи слід відмовитися від застосування НПЗП у пацієнтів з патологією опорно-рухового апарату задля профілактики гепатотоксичних ускладнень?

- так: не потрібно створювати зайве навантаження на гепатобіліарну систему
- ні: слід призначити безпечніші НПЗП

6. Моваліс® у пацієнтів із хворобами опорно-рухового апарату за наявності супутньої патології печінки:

- спричиняє гепатотоксичність частіше, ніж інші НПЗП
- спричиняє гепатотоксичність так само, як і інші НПЗП
- спричиняє гепатотоксичність рідше, ніж інші НПЗП
- є хорошим вибором завдяки високому профілю безпеки та ефективності

Для отримання сертифіката дайте відповідь на тестові запитання в режимі on-line на сайті журналу www.umj.com.ua або надішліть ксерокопію сторінок з відповідями разом з контактною інформацією за адресою: 01001, Київ-1, а/с «В»-82, ТОВ «МОРІОН»

КОНТАКТНІ ДАНІ:

ПІБ _____

Поштова адреса: індекс _____

область _____

район _____

місто _____

вулиця _____

будинок _____

квартира _____

Телефон _____

E-mail _____